

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย

Suan Sunandha Academic & Research Review

การพัฒนาแบบวัดความเหนื่อยหน่ายในการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

ราชนัน ทวีคณะโชติ¹, อัจฉราพร เมตตา², น้ำทิพย์ งามอาภาณชัย³คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร^{1,2,3}

E-mail: atcharapornm63@nu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดความเหนื่อยหน่ายในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพแบบวัด โดยทำการเลือก กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 108 คน โรงเรียนอนุบาลคลองลาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยเป็นแบบวัดความเหนื่อยหน่ายทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เป็นแบบลิเคิร์ต 4 ระดับ จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.911 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) จากผลการวิจัยโดยใช้แนวคิดของของชัยพร พงษ์พิสันต์รัตน์, ภูมิพรพรณ์ ยุระยาตร์ (2562) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ 9 ตัวบ่งชี้ มีผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลการวัดความเหนื่อยหน่ายในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย มีค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนี้ ค่าสถิติไคสแควร์ เท่ากับ 31.417 ($p = .088$) ท็องศาอิสระ เท่ากับ 22 CFI เท่ากับ 0.981 TLI เท่ากับ 0.969 และค่าดัชนีรากที่สองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.308 หมายความว่าโมเดลองค์ประกอบของแบบวัดความเหนื่อยหน่ายในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นอย่างดี และแสดงว่าองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ 9 ตัวบ่งชี้ นั้น สามารถวัดความเหนื่อยหน่ายในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายได้

ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม) ๒๕๖๔

Volume 15 Number 2 (July-December) 2021

วารสารสุนันดาวิชาการและวิจัย
Suan Sunandha Academic & Research Review

คำสำคัญ : แบบวัด, ความเหนื่อยหน่าย, ความเหนื่อยหน่ายในการเรียน

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย
Suan Sunandha Academic & Research Review

Development of the study burnout measurement model of late primary students

Rachan Tawekanachot¹, Atcharaporn Metha², Namthip Ongardwanich³

Department of Educational, Faculty of Education, Naresuan University^{1,2,3}

E-mail: atcharapornm63@nu.ac.th

ABSTRACT

The objective of this research was to create and determine the quality of the study burnout measurement model of late primary students by using a second-order confirmatory factor analysis (CFA). Purposive sampling was used to obtain a sample of 108 late primary school students. The research instrument used was the burnout measurement model of late primary students, with a total of 15 items. The results showed that the reliability was at 0.911. The statistical data used in analysis was the CFA. From the results, it was found that the components of learning burnout of late primary students had 3 components and 9 indicators. Mplus was used to analyze the result of second-order confirmatory factor. The result of second-order CFA showed that the resulting model fit the empirical data: Chi-Square = 31.417, df = 22, p = .088, CFI = .981, TLI = .969, RMSEA = .308, SRMR = .041 with statistically significant at p = .05. These results showed that there are 3 components and 9 indicators able to measure the study burnout measurement of late primary students.

Keywords: measurement, burnout, study burnout

บทนำ

ปัจจุบันคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศยังอยู่ในระดับต่ำ เห็นได้จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) นักเรียนมีผลการประเมินค่อนข้างต่ำ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลคลองลาน ปีการศึกษา 2561-2563 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อคุณภาพการศึกษาของชาติ นอกเหนือจากการพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้แล้วนั้น การปลูกฝังในการรักการเรียน การสร้างเจตคติต่อการเรียน รวมถึงความเหนื่อยหน่ายยังมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (รัชตะ อนุวัชกุล, 2552)

ความเหนื่อยหน่ายในการเรียนเป็นความรู้สึกที่เกิดความกดดันในการเรียน การมีทัศนคติในแง่ร้ายและเฉยเมยต่อการเรียน และมีความรู้สึกที่ไม่เพียงพอในการเรียน ความเหนื่อยหน่าย (burnout) เป็นอาการทางอารมณ์ของบุคคลที่มีความอ่อนล้าทางอารมณ์ ความอ่อนล้าทางสภาวะบุคคล และความอ่อนล้าทางด้านผลลัพธ์ของบุคคล (ชัยพร พงษ์พิสันต์รัตน์ และภมรพรหม ยุระยาตร์, 2562) ซึ่งความเหนื่อยหน่ายเป็นการตอบสนองที่ไม่เหมาะสมต่อความเครียดทางอารมณ์และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในที่ทำงานความเหนื่อยหน่ายในการเรียน (study burnout) มีพื้นฐานแนวคิดมาจากความเหนื่อยหน่ายในการทำงานของ Maslach และ Jackson ดังกล่าว โดยมองว่ามหาวิทยาลัยหรือโรงเรียนเป็นทำงาน (work place) ของผู้เรียน (McCarthy, Pretty, & Catano, 1990; Salmela-Aro, Savolainen, & Holopainen, 2009) ดังนั้น ผู้เรียนจึงต้องมีความรับผิดชอบอย่างมากเกี่ยวกับการเรียนในมหาวิทยาลัยหรือโรงเรียน (Balogun, J. A. et al, 1996 ; Chambel & Curral, 2005) การที่จะเพิ่มผลงานให้กับนักเรียน และนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต้องให้ความสำคัญ โดยพยายามค้นหาระบบที่จะทำให้ระดับความเหนื่อยหน่ายทางการเรียนนั้นลดลง (Maslash & Leiter, 2005)

การศึกษาความเหนื่อยหน่ายในการเรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นเนื่องด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น เป็นแนวทางสู่การทำความเข้าใจพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ความเหนื่อยหน่ายมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ความสัมพันธ์กับสถาบันการศึกษาเพื่อน ผู้สอน และรวมถึงการนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความเหนื่อยหน่ายทางการเรียนและพัฒนาแบบวัดความเหนื่อยหน่ายทางการเรียนโดยใช้แนวคิดของ ชัยพร พงษ์พิสันต์รัตน์ และภมรพรรณ ยุธยาตร์ (2562) มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดความเหนื่อยหน่ายในการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

ระเบียบวิธีวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพแบบวัด คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 108 คน ซึ่งผู้วิจัยได้คำนวณตามกฎของ Hair และคณะ (1998 อ้างถึงใน นางลักขณ์ วิรัชชัย, 2542) กล่าวคือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างควรมี 10-20 เท่าของตัวแปรสังเกตได้ ซึ่งตามกรอบแนวคิดในการวิจัยมีตัวแปรสังเกตได้ 9 ตัวแปร ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 90 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ป้องกันการสูญหายของข้อมูลอีกร้อยละ 20 และทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ได้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 108 คน โรงเรียนอนุบาลคลองลาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความเหนื่อยหน่ายในการเรียน โดยใช้แบบวัดความเหนื่อยหน่ายในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความอ่อนล้าทางอารมณ์ (Emotional Exhaustion) หมายถึง การที่บุคคลเรียน และทำงานที่ได้รับมอบหมายจากครูผู้สอนมากเกินไปจนเกิดความเหนื่อยหน่าย ความเครียด ความรู้สึกอ่อนเพลีย ความรู้สึกซึมเศร้า ไม่มีแรงที่จะเรียนและทำงานต่อไปได้ 2) ความอ่อนล้าทางสภาวะบุคคล (Depersonalization) หมายถึง การมีเจตคติในทางลบต่อการเรียน การไม่มีแรงกระตุ้น มีความรู้สึกผิดต่อครู เพื่อน และบุคคลรอบข้าง ไม่มีความไว้วางใจ มีมุมมองต่อบุคคลรอบข้างในแง่ลบกับตนเอง การคิดว่าบุคคลอื่นจะคอยจับผิดตนเอง มีความรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองต่ำเกินไป ไม่เห็นคุณค่าในตนเอง การไม่พึงพอใจ

บุคคลอื่น มีการแสดงออกด้วยพฤติกรรมก้าวร้าว ขอบความรุนแรง ปฏิบัติต่อบุคคลอื่นเหมือนเป็นวัตถุ โดยไม่สนใจว่ามีสิ่งใดเกิดขึ้นกับตนเอง 3) ความอ่อนล้าทางด้านผลลัพธ์ของบุคคล (Reduced Personal Accomplishment) หมายถึง การที่บุคคลประเมินความสามารถของตนเองในระดับที่ต่ำ ปฏิเสธการเรียนรู้ เป็นแบบลิเคิร์ท 4 ระดับ ประกอบด้วย เป็นประจำ บ่อยครั้ง นานครั้ง และไม่เคยเลย

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะนำเครื่องมือการวิจัยไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลคลองลาน เพื่อดำเนินการแจกแบบวัดแก่นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยประสานงานกับครูประจำชั้นแต่ละระดับชั้น เพื่ออธิบายให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจก่อนลงมือตอบแบบวัดหรือตอบข้อซักถาม กรณีกลุ่มตัวอย่างมีความสงสัยในการตอบแบบวัด
3. หลังจากการอธิบายการตอบแบบวัดแล้ว ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างลงมือตอบแบบวัดและผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบวัดด้วยตนเอง
4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบวัดความเหนื่อยหน่ายในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่พัฒนาขึ้นมาวิเคราะห์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ความเบ้ (Skewness) ความโด่ง (Kurtosis) คะแนนสูงสุด (Maximum) คะแนนต่ำสุด (Minimum) และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบวัด
2. การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นแบบสอดคล้องภายใน (Cronbach's alpha coefficient) ขององค์ประกอบที่ใช้แบบวัดความเหนื่อยหน่ายในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายทั้งฉบับ
3. การวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (second order confirmatory factor analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบวัดความเหนื่อยหน่ายในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับของ Cronbach's alpha เท่ากับ 0.911 มีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบความอ่อนล้าทางอารมณ์ องค์ประกอบความอ่อนล้าทางสภาวะบุคคล และองค์ประกอบความอ่อนล้าทางผลลัพธ์ของบุคคล ซึ่งผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลการวัดของแบบวัดความเหนื่อยหน่ายในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลแบบวัดความเหนื่อยหน่ายในการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

(n=108)

ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ			
	Factor loading	SE	t	R ²
ความอ่อนล้าทางอารมณ์ (X1)	0.977	0.049	19.770*	0.045
1. ความเครียดในการเรียน (y1)	0.390	0.092	4.240*	0.152
2. ความอ่อนเพลียในการเรียน (y2)	0.631	0.067	9.411*	0.398
3. ความซึมเศร้า (y3)	0.712	0.062	11.462*	0.400
4. แรงจูงใจในการเรียน (y4)	0.632	0.070	9.080*	0.375

วารสารสุนันทาวิชาการและวิจัย
Suan Sunandha Academic & Research Review

ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ			
	Factor loading	SE	t	R ²
ความอ่อนล้าทางสภาวะบุคคล (X2)	1.046	0.054	19.458*	1.093
5. การเห็นคุณค่าในตนเอง (y5)	0.612	0.067	9.070*	0.573
6. เจตคติต่อการเรียน (y6)	0.757	0.055	13.663*	0.382
7. สมรรถภาพในการเรียน (y7)	0.618	0.068	9.026*	0.382
ความอ่อนล้าทางผลลัพธ์ของ บุคคล (X3)	1.098	0.063	17.364*	1.207
8. การรับรู้ความสามารถของ ตนเองในการเรียน (y8)	0.694	0.063	11.080*	0.482
9. การปฏิเสธการเรียน (y9)	0.676	0.064	10.563*	0.457
ดัชนีวัดความสอดคล้อง	$\chi^2 = 31.417$, df $= 22$, $p = .088$, $CFI = .981$, $TLI = .969$, $RMSEA = .308$, $SRMR = .041$			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของความเหนื่อยหน่ายในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายทั้ง 3 องค์ประกอบ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.977-1.098 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกองค์ประกอบ แสดงว่า องค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ เป็นองค์ประกอบของความเหนื่อยหน่ายในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด คือ องค์ประกอบที่ 3 ความอ่อนล้าทางผลลัพธ์ของบุคคล (1.098) รองลงมาคือ องค์ประกอบที่ 2 ความอ่อนล้าทางสภาวะบุคคล (1.046) และองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำสุด คือ องค์ประกอบที่ 1 ความอ่อนล้าทางอารมณ์ (0.977) ทั้งนี้ องค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.045, 1.093 และ 1.207 ตามลำดับ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ความเหนื่อยหน่ายในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ทั้ง 9 ตัวบ่งชี้ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.390-0.757 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัวบ่งชี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า

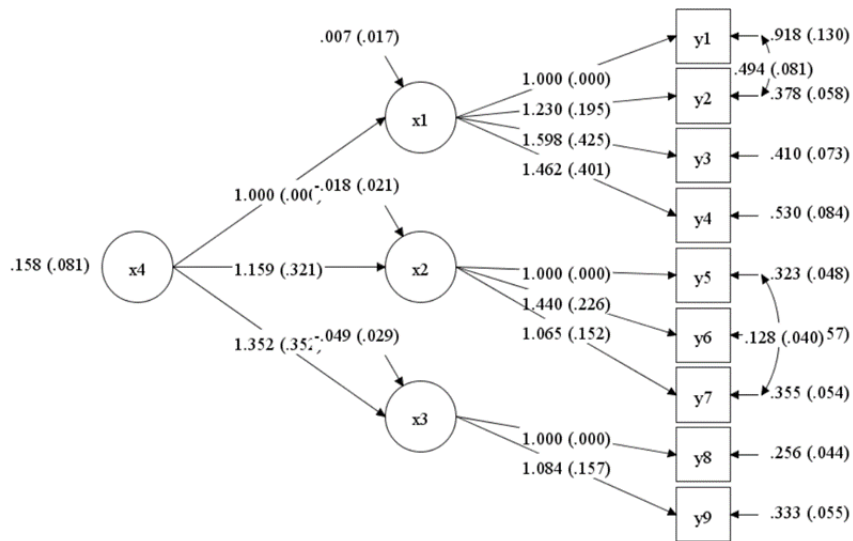
องค์ประกอบที่ 1 ความอ่อนล้าทางอารมณ์ ซึ่งประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.390 – 0.712 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัวบ่งชี้ แสดงว่าตัวบ่งชี้ทั้ง 4 ตัวบ่งชี้ เป็นตัวชี้วัดของความอ่อนล้าทางอารมณ์ โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 3 ความซึมเศร้า (0.712) รองลงมาคือ ตัวบ่งชี้ที่ 4 แรงจูงใจในการเรียน (0.632) และตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1 ความเครียดในการเรียน (0.390) ตัวบ่งชี้ทั้ง 4 ตัวบ่งชี้ มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.152, 0.398, 0.400 และ 0.375 ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 2 ความอ่อนล้าทางสภาวะบุคคล ซึ่งประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.382 – 0.573 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัวบ่งชี้ แสดงว่าตัวบ่งชี้ทั้ง 3 ตัวบ่งชี้ เป็นตัวชี้วัดของความอ่อนล้าทางสภาวะบุคคล โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 6 เจตคติต่อการเรียน (0.757) รองลงมาคือ ตัวบ่งชี้ที่ 7 สมรรถภาพในการเรียน (0.618) และตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 5 การเห็นคุณค่าในตนเอง (0.612) ตัวบ่งชี้ทั้ง 3 ตัวบ่งชี้ มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.573, 0.382 และ 0.382 ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 3 ความอ่อนล้าทางผลลัพธ์ของบุคคล ซึ่งประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.676-0.694 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัวบ่งชี้ แสดงว่าตัวบ่งชี้ทั้ง 2 ตัวบ่งชี้ เป็นตัวชี้วัดของความอ่อนล้าทางผลลัพธ์ของบุคคล โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 9 การปฏิเสธการเรียน (0.676) และตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำสุด คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 8 การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียน (0.694) ตัวบ่งชี้ทั้ง 2 ตัวบ่งชี้ มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.482 และ 0.457 ตามลำดับ

ภาพที่ 1 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 2 ของการวัดความเหนื่อยหน่ายในการเรียน

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลการวัดความเหนื่อยหน่ายในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย มีค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนี้ ค่าสถิติไคสแควร์ เท่ากับ 31.417 ($p = .088$) ที่องศาอิสระ เท่ากับ 22 CFI เท่ากับ 0.981 TLI เท่ากับ 0.969 และค่าดัชนีรากที่สองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.308 หมายความว่าโมเดลองค์ประกอบของแบบวัดความเหนื่อยหน่ายในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นอย่างดี

สรุปและอภิปรายผล

แบบวัดความเหนื่อยหน่ายในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ 9 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ความอ่อนล้าทางอารมณ์ ประกอบด้วย

4 ตัวบ่งชี้ คือ ความเครียดในการเรียน ความอ่อนเพลียในการเรียน ความซึมเศร้า และแรงจูงใจในการเรียน องค์ประกอบที่ 2 ความอ่อนล้าทางสภาวะบุคคล ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ คือ การเห็นคุณค่าในตนเอง เจตคติต่อการเรียน และสมรรถภาพในการเรียน องค์ประกอบที่ 3 ความอ่อนล้าทางผลลัพธ์ของบุคคล ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ คือ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียน และการปฏิเสธการเรียน

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดความเหนื่อยหน่ายในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า ความเหนื่อยหน่ายในการเรียนมี 3 องค์ประกอบ โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของความเหนื่อยหน่ายในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ทั้ง 3 องค์ประกอบ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.977-1.098 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกองค์ประกอบ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ มีรายละเอียดดังนี้

1. จากการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ 1 ความอ่อนล้าทางอารมณ์ ซึ่งประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.390 – 0.712 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัวบ่งชี้ ได้แก่ ความเครียดในการเรียน ความอ่อนเพลียในการเรียน ความซึมเศร้า แรงจูงใจในการเรียน ทุกข้อเป็นข้อความที่แสดงถึงความอ่อนล้าทางอารมณ์ในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Salmela-Aro, K., et al (2009) เกี่ยวกับความเหนื่อยหน่ายในการเรียน โดยตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของแบบวัดความเหนื่อยหน่ายของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและโรงเรียนอาชีวศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ปัจจัยยืนยัน กล่าวว่าถ้าในหมู่เด็กนักเรียนมีอาการเครียด ซึมเศร้ามากเท่าใด ก็ยิ่งอ่อนเพลียมากขึ้นเท่านั้น นั่นแสดงถึงความอ่อนล้าทางอารมณ์ในการเรียน

2. จากการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ 2 ความอ่อนล้าทางสภาวะบุคคล ซึ่งประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.382 – 0.573 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัวบ่งชี้ ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง เจตคติต่อการเรียน และสมรรถภาพในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ รัชตะ อนุวัชกุล (2552) และ Maslach, C. & Leiter, M.P. (2005) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเหนื่อยหน่ายกับการเรียน ซึ่งกล่าวว่าการปลูกฝังในการรักการเรียน การสร้างเจตคติต่อการเรียนนั้นมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และเป็นความเหนื่อยหน่ายในการเรียน

3. จากการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ 3 ความอ่อนล้าทางผลลัพธ์ของบุคคล ซึ่งประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.676-0.694 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทุกตัวบ่งชี้ ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียน และการปฏิเสธการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Wang and Xu (2011: 36-39) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเหนื่อยหน่ายในการเรียน และพฤติกรรมที่แสดงออกต่อความเหนื่อยหน่ายในการเรียน ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียนเป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความเหนื่อยหน่ายในการเรียน และ Thambirajah et al. (2008: 11-12) ได้อธิบายว่าการปฏิเสธการเรียนนั้นอาจมีเหตุผลหรือไม่มีเหตุผล อาจเกิดขึ้นเป็นบางครั้งหรือเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความล้มเหลวในการเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผู้บริหาร ครู สถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรปรับนโยบายการจัดการเรียนการสอน และทำความเข้าใจพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ เพื่อลดระดับความเหนื่อยหน่ายในการเรียนของนักเรียนให้ต่ำลง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นการใช้แนวคิดของ ชัยพร พงษ์พิสันต์รัตน์ และภมรพรรณ ยุระยาตร์ (2562) มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย ดังนั้นในการทำวิจัยในครั้งต่อไป ควรพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความเหนื่อยหน่ายในการเรียนเพื่อให้ครอบคลุมและตรงกับบริบทของกลุ่มตัวอย่าง

References

- Anawatchakul, R. (2009). *Burnout factors influencing academic achievement of Mathayomsuksa 3 students at demonstration school, Ramkhamhaeng University* (Master's thesis). Ramkhamhaeng University, Bangkok. (in Thai)
- Balogun, J. A., Hoeberlein-Miller, T. M., Schneider, E., & Katz, J. S. (1996). Academic performance is not a viable determinant of physical therapy students' burnout. *Perceptual and Motor Skills*, 83(1), 21-22.

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย

Suan Sunandha Academic & Research Review

- Intakaew, A., & Akarapattanawong. (2017). A study of burnout in studying English of undergraduate students of Rajapark institute. *Rajapark Journal*, 11(24), 135-149. (in Thai)
- Maslach, C., & Jackson, S. E. (1981). The measurement of experienced burnout. *Journal of Organizational Behavior*, 2(2), 99-113.
- Maslach, C., & Leiter, M. P. (2005). Stress and burnout: The critical research, In C. L. Cooper (Ed.), *Handbook of stress medicine and health* (pp. 155-172). Lancaster: CRC Press.
- McCarthy, M. E., Pretty, G. M., & Catano, V. (1990). Psychological sense of community and student burnout. *Journal of College Student Development*, 31(3), 211-216.
- Muthen & Muthen. (2020). Retrieved August 31, 2021, from <http://www.statmodel.com/>
- Pongpisanrat, C., & Yurayat, P. (2019). The study of components of learning burnout of college students. *Social Sciences Research and Academic Journal*, 14(2), 99-110. (in Thai)
- Salmela-Aro, K., Kiuru, N., Leskinen, E., & Nurmi, J. E. (2009). School Burnout Inventory (SBI) reliability and validity. *European Journal of Psychological Assessment*, 25(1), 48-57.
- Tang, L., Zhang, F., Yin, R., & Fan, Z. (2021). Effect of interventions on learning burnout: A systematic review and meta-analysis. *Frontiers in Psychology*, 12, 645662. doi:10.3389/fpsyg.2021.645662
- Thambirajah, M. S., Grandison, K. J., & De-Hayes, L. (2008). *Understanding school refusal: A handbook for professionals in education, health and social care*. London: Jessica Kingsley.
- Wang, Y., & Xu, S. (2011). *The study on learning burnout of undergraduates and education counter measure*. *Psychology Research*, 4, 36-39.
- Wiratchai, N. (1999). *Lisrail Model: Analytical Statistics for Research*. Third Edition. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)